

УДК 342.9:351.746.1

[https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-7\(7\)-830-836](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-7(7)-830-836)

Юник Ірина Геннадіївна кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного управління та менеджменту, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, <https://orcid.org/0000-0002-0985-1800>

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО В СИСТЕМІ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Анотація. Система національної безпеки України є багатокомпонентною і потребує спеціальної підсистеми для функціонування та розвитку. Основу цієї системи складають органи та сили, які використовують різні заходи для управління загрозами та підтримки національних інтересів. Національна безпека забезпечує самозбереження українського народу та захист від загроз. Закон «Про національну безпеку України» визначає повноваження органів у цій сфері, створює основу для інтеграції політики та процедури, а також запроваджує демократичний цивільний контроль над сектором безпеки і оборони. Державно-приватне партнерство (ДПП) в системі логістичного забезпечення сил оборони є формою співпраці між державою та приватними компаніями, яка покращує ефективність логістичних процесів у військовій сфері. ДПП передбачає спільну відповідальність, розподіл ризиків та витрат, а також залучення інновацій приватного сектору.

Необхідність консолідації суспільства для забезпечення національної безпеки вимагає сучасних нормативних актів, що враховують практику взаємодії між державним і приватним секторами. Світовий досвід ДПП демонструє його важливість для національної безпеки. В Україні система логістичного забезпечення розвивається з урахуванням сучасних викликів, включаючи потреби оборонного сектору та економічні реалії. Вона охоплює заходи для ефективного постачання, транспортування та зберігання ресурсів, зокрема для сил оборони. Основні елементи включають: планування у розробці стратегій використання ресурсів; організація в структура управління, що включає державні органи та підприємства; управління як контроль за постачанням і розподілом ресурсів; взаємодія у координації між державними і приватними структурами; інфраструктура в розвитку транспортних і складських систем. Система розвивається з урахуванням сучасних викликів, зокрема потреб оборонного сектора.

Ключові слова: принципи, державно-приватного партнерство, система логістичного забезпечення, Національна безпека України, Сили оборони України.

Yunyk Iryna Hennadiivna Candidate of Sciences in Public Administration, Associate Professor of the Department of Public Administration and Management, Mykhailo Kotsyubynskyi Vinnytsia State Pedagogical University, <https://orcid.org/0000-0002-0985-1800>

PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE LOGISTICS SUPPLY SYSTEM OF THE DEFENSE FORCES OF UKRAINE

Abstract. The national security system of Ukraine is multi-component and requires a special subsystem for functioning and development. The basis of this system consists of bodies and forces that use various measures to manage threats and support national interests. National security ensures self-preservation of the Ukrainian people and protection from threats. The Law "On National Security of Ukraine" defines the authority of bodies in this area, creates a basis for the integration of policy and procedure, and also introduces democratic civilian control over the security and defense sector. Public-private partnership (PPP) in the logistics support system of the defense forces is a form of cooperation between the state and private companies that improves the efficiency of logistics processes in the military sphere. PPP involve shared responsibility, risk and cost sharing, and the involvement of private sector innovation.

The need for the consolidation of society to ensure national security requires modern regulatory acts that take into account the practice of interaction between the public and private sectors. The world experience of PPP demonstrates its importance for national security. In Ukraine, the logistics support system is developing taking into account modern challenges, including the needs of the defense sector and economic realities. It covers arrangements for the efficient supply, transport and storage of resources, particularly for the defense forces. The main elements include: planning in the development of strategies for the use of resources; organization into a management structure that includes state bodies and enterprises; management as control over the supply and distribution of resources; interaction in coordination between state and private structures; infrastructure in the development of transport and storage systems. The system is being developed taking into account modern challenges, in particular the needs of the defense sector.

Keywords: principles, public-private partnership, logistic support system, National Security of Ukraine, Defense Forces of Ukraine.

Постановка проблеми. Проблема партнерської співпраці між державним і приватним сектором нині є актуальною в різних галузях, зокрема в секторі безпеки. Питання національної безпеки стає об'єктом досліджень фахівців з державного управління, адміністративного права та політології. Багато вчених підкреслюють її ефективність, оскільки вона залучає інвестиції в державні проєкти без передачі об'єктів у приватну власність. Дослідження застосування державно-приватного партнерства у цій сфері проводили В. Крутов, О. Маркєєва, Б. Розвадовський, Ю. Романюк та інші.

Важливий внесок у розвиток інституту державно-приватного партнерства зробив І. Брайловський, який у своїй дисертації дослідив його історію, сучасний стан в Україні та перспективи подальшого розвитку. Вчені І. Килимник, Т. Коляда, А. Домбровська та А. Бровдій досліджували державно-приватне партнерство в житлово-комунальному господарстві, описуючи проблеми правовідносин і пропонуючи шляхи їх вирішення. Державно-приватне партнерство зарекомендувало себе ефективним у Європі та США, що підкреслює актуальність його впровадження в Україні [1–4].

Військова агресія рф, обмеженість ресурсів і недосконалість законодавства підкреслюють необхідність подальших досліджень для переосмислення досвіду, впровадження ефективних механізмів державно-приватного партнерства та розробки змін до чинного законодавства.

Метою статті є узагальнення визначень державно-приватного партнерства у вітчизняній науковій літературі та законодавстві, формування авторського підходу, аналіз принципів і форм реалізації ДПП в Україні, а також розширення його застосування в секторі безпеки.

Система національної безпеки є багатокомпонентною, тому необхідна спеціальна підсистема для її функціонування та розвитку. Основою цієї системи є органи, сили та засоби забезпечення національної безпеки, які використовують різноманітні заходи – теоретико-методологічні, нормативно-правові, інформаційно-аналітичні тощо. Вони спрямовані на управління загрозами та забезпечення прогресивного розвитку українських національних інтересів, а також ефективне функціонування самої системи національної безпеки [2, 3, 4].

Національна безпека України – це спосіб самозбереження українського народу в умовах незалежної держави, що забезпечує вільне існування, саморозвиток та захист від зовнішніх і внутрішніх загроз. У Законі «Про національну безпеку України» визначено повноваження державних органів у сферах національної безпеки та оборони, що створює основу для інтеграції політики та процедур органів влади, а також визначено систему командування, контролю та координації операцій сил безпеки, що сприяє реалізації національних інтересів та збереження цінностей України. Запроваджується

всеосяжний підхід до планування, що забезпечує демократичний цивільний контроль над сектором безпеки і оборони [2, 3].

Державно-приватне партнерство (ДПП) в системі логістичного забезпечення сил оборони України – це форма співпраці між державними органами та приватними компаніями, що спрямована на забезпечення ефективності та якості логістичних процесів у військовій сфері. Таке партнерство дозволяє залучати ресурси, технології та інновації приватного сектору для покращення постачання, ремонту та обслуговування військової техніки й матеріалів. Воно передбачає спільну відповідальність за результати, а також можливість розподілу ризиків і витрат між учасниками [1].

Згідно з Законом України «Про державно-приватне партнерство», ДПП – це співробітництво між державою, територіальними громадами та приватними партнерами (юридичними особами, окрім державних і комунальних підприємств), що відбувається на основі договору відповідно до цього закону та інших нормативних актів, і відповідає визначеним ознакам цієї взаємодії [1].

У розумінні сутності правової природи ДПП, згідно чого важливо визначити основні принципи, на яких ґрунтується функціонування цього інституту (рис. 1).

Рис. 1 Принципи ДПП в Україні

Необхідність консолідації суспільства для забезпечення національної безпеки очевидна, і вимагає використання всіх можливих ресурсів. Проте така консолідація можлива лише на основі сучасних нормативних актів, які враховують реалії, практику взаємодії державного і недержавного секторів, інтереси учасників партнерства та гарантії їх прав. Світовий досвід ДПП у сфері національної безпеки має великий історичний і функціональний аспект,

зокрема, в прикладах засвоєння нових територій і будівництва інфраструктурних об'єктів, важливих для національної безпеки [2, 3].

Прикладом державно-приватного партнерства є будівництво залізничної мережі в США у середині XIX століття, коли держава надавала землі та субсидії приватним компаніям. Це сприяло розвитку транспортної інфраструктури та економічному зростанню. Ост-Індійська компанія, платячи військовим і чиновникам, мала значний вплив на життя Британської імперії.

Традиційними були угоди щодо допомоги у веденні війни, наприклад, діяльність кондотьєрів в Італії (XIV–XVI ст.), які забезпечували набір загонів. Іншим прикладом є «каперські свідоцтва», які дозволяли корсарам, як Ф. Дрейк, діяти в інтересах держави, зокрема, зменшувати економічну міць Іспанії.

У вітчизняній літературі І. Брайловський виділяє три основні підходи щодо визначення ДПП: організаційно-правовий, функціонально-фінансовий та мікроекономічний. Оскільки в статті акцентовано увагу на правових засадах, то доцільним є розгляд організаційно-правовий підхід, за яким ДПП визначається як юридично закріплена форма взаємодії між державою та приватним сектором щодо об'єктів державної і муніципальної власності для реалізації суспільно значущих проєктів. М. Вілісов трактує ДПП як правовий механізм узгодження інтересів і забезпечення рівноправ'я держави та бізнесу в економічних проєктах. Д. Амунц акцентує на збалансованості інтересів, прав та обов'язків сторін, що є ключовим для досягнення ефективної взаємодії, оскільки кожен партнер прагне отримати вигоду від співпраці [1, 4].

Визначення державно-приватного партнерства наводиться в Законі України «Про державно-приватне партнерство», перевагою якого є вичерпний перелік органів та установ, які можуть бути сторонами партнерства. Державними партнерами можуть бути держава Україна, територіальні громади, органи місцевого самоврядування, Національна академія наук України та національні галузеві академії. Приватними партнерами виступають юридичні особи, крім державних і комунальних підприємств. ДПП здійснюється на основі договору і має відповідати законодавчим вимогам [1].

Система логістичного забезпечення в Україні включає комплекс заходів і процесів, спрямованих на забезпечення ефективного постачання, транспортування, зберігання та обслуговування матеріально-технічних ресурсів для різних галузей, зокрема для сил оборони. Основні елементи цієї системи включають [1, 2, 3]:

1. *Планування* (розробка стратегій та програм для ефективного використання ресурсів).

2. *Організація* (структура управління, що включає державні органи, підприємства та організації, відповідальні за логістичне забезпечення).

7(7)
2024

СУСПІЛЬСТВО ТА
НАЦІОНАЛЬНІ
ІНТЕРЕСИ

3. *Управління* (контроль за процесами постачання та розподілу ресурсів).
4. *Взаємодія* (координація між державними і приватними структурами для оптимізації логістичних процесів).
5. *Інфраструктура* (розвиток транспортних, складських і інформаційних систем, необхідних для забезпечення логістики).

В Україні система логістичного забезпечення розвивається з урахуванням сучасних викликів, включаючи потреби оборонного сектору та економічні реалії.

Таким чином, приватні партнери мають можливості залучати різні види інвестицій і володіють власними коштами, що економить кошти державного бюджету. Ці ресурси можуть бути використані для виконання інших функцій органів державної влади, що відповідає принципу ефективності бюджетних витрат. Проекти в рамках ДПП спрямовані на реалізацію функцій держави та задоволення суспільних інтересів, що підтверджує пріоритет публічного інтересу. Принцип інформаційної відкритості також є важливим у сучасному державному управлінні, оскільки забезпечує доступ населення до інформації про діяльність влади, підвищуючи рівень суспільної довіри.

Висновок. Державно-приватне партнерство визначаємо як юридично закріплену форму взаємодії між державою та приватним сектором для реалізації суспільно значущих проєктів. Сучасні вітчизняні та зарубіжні науковці визначають ДПП як механізм узгодження інтересів між державою і бізнесом та підкреслюють важливість збалансованості прав і обов'язків партнерів для ефективної співпраці. Закон України «Про державно-приватне партнерство» надає вичерпний перелік органів, які можуть бути партнерами, включаючи державу, територіальні громади та Національну академію наук. Приватними партнерами є юридичні особи, за винятком державних і комунальних підприємств. ДПП здійснюється на основі договору відповідно до законодавчих вимог. Система логістичного забезпечення розвивається з урахуванням сучасних викликів, включаючи потреби оборонного сектору та економічні реалії в Україні.

Згідно з Законом України «Про державно-приватне партнерство», принципи ДПП включають: рівність перед законом державних та приватних партнерів; заборона дискримінації прав партнерів; узгодження інтересів для взаємної вигоди; забезпечення вищої ефективності діяльності; збереження цільового призначення та форми власності об'єктів, переданих приватному партнеру; визнання прав і обов'язків, передбачених законодавством і умовами договору; справедливий розподіл ризиків між партнерами; визначення приватного партнера на конкурсних засадах, крім випадків, встановлених законом.

Література:

1. Закон України «Про державно-приватне партнерство від 01.07.2010 № 2404-VI». URL: [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text).
2. Закон України «Про національну безпеку України від 21.06.2018 № 2469-VIII». URL: <https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.
3. Закон України «Про основи національної безпеки України від 19.06.2003 № 964-IV». URL: <https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/964-15#Text>.
4. Пугач С., Візнюк І, Долинний С. Аналіз ефективності розроблених процедур та політик в сфері громадського здоров'я для підвищення резильєнтності волонтерів під час воєнного конфлікту. *Суспільство та національні інтереси*, 2024. Вип. 1 (1). С. 70-80.

References:

1. Zakon Ukrainy «Pro derzhavno-pryvatne partnerstvo vid 1 lypnia 2010 roku» [Law of Ukraine «On public-private partnership of July 1, 2010»]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text> [in Ukrainian].
2. Zakon Ukrainy «Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy vid 21.06.2018 roku» [Law of Ukraine «About the national security of Ukraine» of June 21, 2018». URL: <https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> [in Ukrainian].
3. Zakon Ukrainy «Pro osnovy natsionalnoi bezpeky Ukrainy vid 19 chervnia 2003 roku» [Law of Ukraine «About the basics of national security of Ukraine» of June 19, 2003]. URL: <https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/964-15#Text> [in Ukrainian].
4. Puhach S., Vizniuk I, Dolyynnyi S. (2024). Analiz efektyvnosti rozroblenykh protsedur ta polityk v sferi hromadskoho zdorov'ia dlia pidvyshchennia rezylientnosti volonteriv pid chas voiennoho konfliktu [Analysis of the effectiveness of the developed procedures and policies in the field of public health to increase the resilience of volunteers during military conflict]. *Suspilstvo ta natsionalni interesy*, 1 (1), 70-80 [in Ukrainian].